

(Hirdetés a Köztelek c. lap 1920. szeptember 4-i számában.)

Gyógyító találmány – több mint 100 éves magyar szabadalom

A lóállomány egészségének védelme ősidők óta fontos tényező, hiszen a ló alapvetően könnyítette meg az emberek életét, háború idején pedig még fokozottabban szükség volt rájuk. Ennek okán természetesen – a megelőzés elsődlegessége mellett –, számos, lovakat veszélyeztető betegség ellenszerét kutattak múltban élt őseink. Talán az egyik legmarkánsabb, régóta ismert lóbetegség a „sok szenvedést és kárt okozó rühösség”, melynek gyógyítására több módszert és gyógyító eljárást fejlesztettek ki. (Karasszon, MÁL, 1993.) A 20. sz. elején leghatékonyabbnak a kén-dioxidos gázkezelés bevezetése bizonyult, mely „az egész addigi állatorvosi tevékenységet forradalmasította”. (Vigel és Chollet, 1916.; Nöller, 1917.)

Hazánkban 1919. augusztus 19-én a Magyar Királyi Szabadalmi Hivatal által elfogadásra került DR. MAGYARY-KOSSA GYULA főiskolai tanár és DR. VARJAS TÓDOR főiskolai tanársegéd találmánya, egy olyan speciális gázkamra, mely részben eltért az eddigi gázkamrák működési metódusától, egyszerűbbé téve azt.

Az eljárás egyedisége abban rejlett, hogy külön egető szekrénnyel látták el az eszközt, „mely a kamrában levő levegővel való keverésre szánt gáztérfogat meghatározását fölöslegessé tette”. (Szabadalmi leírás, 1920.)

A kamra maga egy kerekben tolnak, házikóalakú szerkezet volt, melyen az oldalsó gázfejlesztő szekrényke alsó részéből egy csésze nyúlt ki, ahova a gázfejlesztésre alkalmas anyagnak kellett kerülnie és annak hevítésére szolgált. A kamra és a szekrényke közt elhelyezkedő szitászövet alkalmazása biztosította, hogy az izzó anyag bármilyenű pernyéje ne keveredhesen a fejlődő gázzal. A folyamat gyakorlati részét segítette a kamra első és hátsó falán található, légmentesen zárható ajtók megléte, illetve a szerkezet oldalán kialakított „kémnyílás” is. Ez tette lehetővé a vele szemben lévő falon elhelyezett hőmérő ellenőrzését. Az első ajtón lévő ovális nyílás a ló fejének kibújására szolgált, kiképzése engedte a nyílás magasságának állítását, így különböző méretű lovak, állatok esetén is hatékonyan tudták alkalmazni. Apróságnak tűnő, mégis érdekes tény, hogy egy cső és egy csap segítségével megvalósulhatott, hogy a vizelet a szerkezeten kívülre távozzon.

A „fertőtlenítés” egyszerű folyamata a következő volt: az egető szekrénykében „kénrudakat hamvasztottak el”, majd az így keletkező kén-dioxid elpusztította a bőrben lévő atkákat. Mindez kb. egy-másfél óráig tartott.

A találmány nem csupán lovak, hanem egyéb háziállatok rühességének és bőrbetegségeinek gyógyítására is szolgált, ezenkívül tárgyak fertőtlenítésére, valamint textilák és ruhaneműk élősködőinek elpusztítására is.

Bár joggal számított jelentős mérföldkőnek e gyógyító eszköz használata, a jelenben már inkább állatorvos-történelmi relikviaként tartják számon.

Osváth Emese

FŐSZERKESZTŐ / EDITOR-IN-CHIEF

Dr. BALKÁ Gyula

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG / EDITORIAL BOARD

Dr. Abonyi Tamás
Dr. Balka Gyula (elnök), Dr. Bándy Pál
Dr. Bíró Ferenc, Dr. Bodó Gábor
Dr. Búza László, Dr. Dunay Miklós Pál
Dr. Farkas Róbert, Dr. Fekete Sándor György
Dr. Fodor László, Dr. Gál János
Dr. Gálfi Péter, Dr. Gönczi Gábor
Dr. Jakab Csaba, Dr. Jerzsele Ákos
Dr. Korzenszky Emőd, Dr. Laczay Péter
Dr. Magyar Tibor, Dr. Manczur Ferenc
Dr. Molnár Viktor, Dr. Nagy Béla
Dr. Nemes Imre, Dr. Németh Tibor
Dr. Ózsvári László, †Dr. Sályi Gábor
Dr. Seregi János, Dr. Solti László
Dr. Sótonyi Péter, Dr. Szieberth István
Dr. Tóth Balázs, †Dr. Tuboly Tamás
Dr. Varga János, †Dr. Vetési Ferenc
Dr. Visnyei László, Dr. Vörös Károly

SZERKESZTŐSÉGI TITKÁR

Tóth Zsuzsanna

SZERKESZTŐSÉG / EDITORIAL OFFICE

H-1078 Budapest, István u. 2. Hungary
Levélcím: 1400 Budapest 7. Pf. 2.
Telefon/fax: (36-1) 341-3023
Internet: <http://www.univet.hu/mal>
E-mail: mal@univet.hu

KIADÓ / PUBLISHER

Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft.
H-1223 Budapest, Park u. 2.
Telefon: (36-1) 362-8130
Telefax: (36-1) 362-8104
Internet: www.agrarlapok.hu
E-mail: info@agrarlapok.hu
Felelős kiadó: Fűredi Kornél ügyvezető

HIRDETÉSEK FELVÉTELE

Telefon: (36-70) 232-4231, (36-1) 362-8130
Telefax: (36-1) 470-0410
E-mail: info@agrarlapok.hu

Minden jog fenntartva. A lapból értesüléseket átvenni csak a Magyar Állatorvosok Lapjára való hivatkozással lehet. A hirdetések és egyéb reklámkiadványok tartalmáért a kiadó felelősséget nem vállal.

LAPTERV

made by zwoelf – www.zwoelf.hu

TERVEZŐSZERKESZTŐ

Kismaros Réka

NYOMDAI KIVITELEZÉS:

Vektor Nyomda

INDEX: 25531

HU ISSN 0025-004X (Nyomtatott)

HU 3003-9924 ISSN (Online)

A KIADÁST TÁMOGATJA (SPONSORED BY)

Agrárminisztérium
MTA Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottsága

LAPTULAJDONOS

KIADÓ

